जयरामकृष्ण - कृत

५१८।प८४

रुक्मिणी स्वयंवर

इ. वि. का. राजवाडे संशोधन मंडळ धुळें.

—: हस्त लिखित ग्रंथ संग्रह :—

ग्रंथ क्रमांक ५१८।प ८४ (८४)

ग्रंथ नाम रुक्मिणी स्वयंवर.

विषय मराठी काव्य.

" Joint project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai "

(1)

श्री गणेशाय नम[illegible]पा स्वयंवर प्रारंभ

"Joint project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai."

नाशो

(२)

श्रीगणेशायनमः ॥ श्रीसरस्वत्येनमः । श्रीगुरुभ्यो
नमः ॥ ॐ नमोजीप्रसंनवदना ॥ सीधवीनायका
आनंदघना ॥ कृपसिंधु चीद्‌गगना ॥ सद्गुरुनीधाना ॥
श्रीकृष्णा ॥ १ ॥ सद्गुरु कृपा सरस्वती ॥ योगेस्वरी सुख
२ संवीती श्रीकृष्णाची ... ॥ सारदाप्रको ॥ २
की सुखमये ॥ २ ॥ नमीन ... कुळदेवत ॥ श्रीकृष्णा
स्वामी हा अनंत ॥ जगी केवळ समर्थ ॥ कृपावंत सुखे
मुर्ती ॥ ३ ॥ नमीन सीधसाधुसज्जन ॥ गुरुमुर्ती आनंद
घन ॥ दयाळु पतितपावन ॥ सुखनीधान नीजमुर्ती ॥ ४ ॥

Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai: Joint project of the

(2A)

दर्शनस्पर्शनवचन॥नामजयाचें दीनोद्धारण॥ज्यां
चेनीपावनत्रिभुवन॥परमकल्याण॥सकळदाते॥५॥
नमनसद्गुरुसुखदायका॥[illegible]माहात्सिद्धांत्वयानायका॥
नारायणतनुजवरदायका॥[illegible]येश्रीकृष्णा॥६॥शां
तीसुखाचानिजदर्शना॥[illegible]गुरुसोहंशांता॥सद्गुरुश्री
कृष्णाअनंता॥अनन्य[illegible]नारायणतनुज॥७॥वेदशास्त्रपु
राणस्मृति॥आटहारुनीवर्णितिकीर्ति॥मोक्षशासन
नुसांगाती॥हरीहर[illegible]नारायणतनुज॥ना॥ब्रह्मादि

... project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai.

(3)

क ब्रह्मरूपी ।। साधे योगी चरणासि ।। अनंन्य ज्ञानयाअ
हिर्णिसीं ।। ब्रंह्मानंदासीतुं दाता ।। ९ ।। ब्रंह्मानंदस्या नीज
दाता ।। तुंचीस्वामी सद्गुरुनाथा ।। सि वादी योगीये वंदीति
माथां ।। नीज स्वार्थाप्रति ।। १० ।। सप्तसागर परीयें
त ।। तीर्थें सकळ हि वीख्यात ।। स्या हुनि कोटीगुणें
समर्थ ।। गुरुतीर्थ बींदु मात्र ।। ११ ।। या हावे वेद वेदांगपा
रंगत ।। सकळ हि शास्त्रें वाखाणीत ।। परी स्वानंद न व्हे
ची प्राप्त ।। जोपर्यंत होन अभीमानु ।। १२ ।। सद्गुरु कृपेच्वें
महिमान ।। अनंत अतर्क्यसीव ताहुन ।। अनाधी कारी

२ २

Joint project of the Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai

(3A)

हान्दीन।।आनंदघनरूपेकरी।।१३।। चीत्तसुर्यसद्गुरु
कृपा दृष्टी।।अज्ञानहारपे उगउगी।। ब्रंह्मानंदे कों
दृष्टी।।करीवृष्टीकृपां मेतें।।१४।। स्वयेंब्रह्मानंदं द
श्तनु।।तें चीदीनादा [illegible]।। स्वानंदता कृपावेतु।।
सद्गुरुसमर्थुश्रीकृष्ण।।१५।। श्री सद्गुरुचें महिमान।।
कायबोलवे अतीम[illegible]।। हरीहर ब्रंह्मादीकरान
पा।।हृदईं चरण धरुनी।।१६।। सद्गुरु सांये स्वरा
कासीपति।। नीळकंठ शांतमुर्ती।। बापणाश्रीकृष्णां
तुजप्रति।।अनंन्यस्तीति कृपासुवा।।[illegible]।। स्वामीश्री

"Joint project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai."

क्रीपी०

(५)

स्वयंस्वर

कृष्णांसद्गुरु ।। तुझी पादासंख्यामींडीगरू ।। पाकुन्ता १
ग्यनमनीध्यारू ।। बापउदारू तुं माझा ।। १८ ।। कृष्णादास
जपराम ।। तुझां रूपें देवि ऊंनाम ।। तुझा पायें माझा संभ्र
म ।। मज नीनीष्मम[illegible] ।। १९ ।। तुझीयेरूपें स्थानं
दसदनीं ।। बाळकतुझें [illegible] न्य [illegible] पों ।। तुझवो खडी
यावचनी ।। गावरी जन [illegible] नाझी ।। २० ।। तुझी कीर्ती
हें स्तनपान ।। स्वादें अकका ळें भासें मन ।। तुझें स्तव
पजो कीर्तन ।। अमृतपान मज प्रीय ।। २१ ।। तुझें बाळमी
आनंदचरीत ।। गाईन तुझें कथामृत ।। तुझा तुज पुढें

A joint project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai.

(4A)

नाचत ॥ कृपावंत तुं माझा ॥ २३ ॥ तुं माझा आणी मी तुझा ॥
अभीन्न नाही न दुजा ॥ न कळाण तीभ कोण दुजा ॥ नाच
तीभो ज्ञाअभीन्न तें ॥ २४ ॥ ऐसें ऐको नी श्री कृष्ण न
नी ॥ स्तनी लावी [illegible] पो मस्तक हुं वाकुनी ॥
जीवें तुं माझे नी स्वानंद [illegible] माझि कीर्ती आनंद कारीत ॥
श्रवणें पतीत उधरत ॥ [illegible] ऐको नपांतरीत ॥ उधरी
नी श्रीत आवडी ॥ २५ ॥ येसें स्वामी चांनी जक्त नी ॥ त
णें प्रेमाचेनी स्फुराणी ॥ जयराम गोपाळ कल्पोनी ॥ गातु
कीर्तनी ॥ श्री कृष्ण ॥ २६ ॥ श्री कृष्णां अर्पियेश्री कृष्णा स्वी ॥

Joint project of the Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai.

(5)

र्थी।।गाती यां ऐकती यां तारी प्रीती।।श्रीसुक ह्मणे परी
क्षीति।।कथांमृतीं सादर।।२७।।श्रीसुक बोले प्रसं
न्नवदन।।अैको नीउदार कृपावचन।।परीक्षीति चाली
लोरोगण।।धरीले च[illegible]र्णी।।२८।।ह्मणे स्वामी
रुक्मीणी ह्मण।।म ज[illegible]कृपा करुन।।केवळ अमृ
त तुसें वचन।।कर वितंपा[illegible]ना।।२९।।श्री कृष्ण
कथा हे अमृतपान।।सो [illegible] गाये करीति धंन्य।।
तेची प्राप्ती करीतां श्रवण।।आनंदघन होईजे।।३०।।
मुक्तां आणी मुमुक्षां प्रती समाधान पुर्ण कर्त्ती।।मुक्त समा

Joint project of the Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai.

(5A)

यान संवीति ।। मुमुक्ष पावती समाधान ।। ३१ ।। वीरा ई

र त विरा ई जन ।। त्यासी हो करीती कथा श्रवण ।।

सर्व पापांनी रहीत कुन ।। [illegible] पूर्ण पुनीत करि ।। ३२ ।। ध्या

नी न पुण्य जोडे जो [illegible] ।। [illegible] ती पापंची याकोडी ।।

पापफळें दुःख प्रोढी ।। [illegible] तोडी कथामृत ।। ३३ ।।

पाप नास लीयां दु:[illegible] ।। पुन्यें सुख अपार

वाढे ।। भगवत भजनें भाग्य जोडे ।। तेणें सांपडे श्रीकृ

ष्ण ।। ३४ ।। मुक्त मुमुक्ष विरा ई जन ।। सुख पावती क

" Joint project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai "

(6)

रीताँ श्रवणा ।। देणों अमृतें कृपाघन ।। तो कळासी पुर्णी म
ज दीनां ।। ३५ ।। तरी स्वामी श्रीकृष्णा ।। परम कृपा करुनी
ध्यान ।। कैसें दैत्यातें मा[illegible]न ।। रुक्मिणी हरणपैं के
लें ।। ३६ ।। ते कथा [illegible] ।। केशव या मी जाति
दीन ।। गुरु दातया मज [illegible] ।। तुम्ह कृपेन करीं स्वा
मीं ।। ३७ ।। सेवितां हे क[illegible]त ।। तृप्त होउनी जालों
सुप्रीत ।। आइकोनी शुक सांगावत ।। प्रेम लोटत उभयां
तें ।। ३८ ।। प्रेमें बोध्यरत परीक्षीति ।। श्री शुक बाळें गी

"Joint project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai"

(6A)

तयाप्रति ।। म्हणे रायसपुण्यमूर्ती ।। निशोलें प्रितीतुझी
या ।। ३९ ।। श्रीकृष्णकथामृतपान ।। लोकांसभा
ग्यनुरसज्ञ ।। करूं जाणसी सेवन ।। पावनधंन्य तुं
जाया ।। ४० ।। राया परब्रह्म श्रीकृष्ण ।। परमानंद पुर्ण
घन ।। आदीमध्यें अंतु जाण ।। नाहिं आपण जयासी ।।
।। ४१ ।। प्रकृतीपुरुष जयाचे आदी ।। तयाश्रीकृष्णाप
नम अहि ।। स्वयेंश्रीकृष्ण अनादी ।। स्वानंद साक्षी स
हजपणें ।। ४२ ।। तरंग म्हणावी आहे जीवन ।। अंत जीवन
ची आपण ।। मध्यही पाहातां जाण ।। येकदेंपुर्ण जळ

Joint project of the Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai.

(१) मात्र॥८३॥ मध्यें नेदांसदृश्य असत॥ नो नवं भावर्तु मा १
ध्यापुन॥ शीवन्तीवन ने हेंससस॥ पुर्षसतं तयेकळें॥
॥८४॥ ये कळेंपुर्ष त्रंनजानंत॥ वीश्वमायापासुय
नासत॥ मायानीयं तासमर्थ॥ श्रीकृष्णनाथ
६ पुरुशोत्तमु॥८५॥ … त्वें हे प्रकृति॥ जाळि ६
विश्वातें प्रसवती॥ हे… णी कर्शी हे वर्द्दती॥ कु
कर्सी हेयातिपुरुषोतें॥८६॥ कैसेंतयाचें पाळण॥
करीमायेच्यासत्वगुण॥ सताप्रुरूशाची आपण॥ हे
पाती हेपौनपाळीता॥८७॥ उत्पति छितीच्चें सं

Joint project of the Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai.

(7A)

हरपा ।।करीमायेचा नमो गुणा ।। पुरुष सोहंनेंनीधान ।।
याळगिहेत्वंपण ।।पुरुषासी ।।४८।। कर्त्तीपाळितासें हा
रीता ।। मृगजळकासी सुर्ये [illegible] पाहातां ।। प्रकाशींचा स
डीयेंची वर्षा ।। सुर्यक [illegible] णाति ।।४९।। परीसासु
र्ण घाहाडे ।। मृगजळ [illegible] कैंचीनाहीं ।। कर्त्ता हर्ता
कवणाकाई ।। श्रीकृष्ण [illegible] ।। अविकार ।।५०।। अवी
कार स्वानंदचीहुन ।। पुर्णब्रह्म श्रीकृष्ण ।। नपवे कांचा
वाणीमन ।। अतर्क्य पुर्ण संचळ ।।५१।। वीश्वींवर्ततां
उपत्तीस्तीति ।। वादळी वसुनी प्रकृती ।। चक्र जोळे

"Joint project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai."

(४)

असुरांप्रती।। सामर्थ्य ज्ञा कीतपो बळें।।५२।। तपो बळें प्रसंन दे
वा।। वर मागीतले अभीनव।। तेणें बळें असुर सर्व।। पाव
ले वैभव सबक बळी।।५३।। देवां रुपीतें असुर।। गांजीती त्रा
सीति निरंतर।। नचले कांही विचार।। तुम्ही आरपें नाडा।।५४।।
तुम्ही आणि देव रुषी।। आले ब्रह्मत्यांसी।। ब्रह्मा
सी वंद्य देवरुषी।। आले।।५५।। आसनें पा
हुनी अनन्य शरण।। दीर्घ अस्तवन।। हरस्वर
णीं जाले लीन।। येकाग्रपुर्णतें स्मय।।५६।। तवं आ अनुरा
रणीं।। सीवा ब्रह्मत्यांचा श्रवणीं।। नाभी नाभी हे पांनी।। प्र
सेन्नपणी।। परमात्मा।।५७।। येतो यादवकुळाप्रती।। छंदी

Joint project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai.

(8A)

नव्हसुरीमकूची॥सुखदेईन तुम्हां मति॥ ऐसामुनी बोल

लु॥५८॥ कृपेकळवळे देवदेवां॥ भारधरणीचा फेडा

वा॥ सुखी करावें रुषी देवा॥ भावें भोगग्वाळ कोंचा॥५९॥

प्रेम घ्यावें नीजसर्वांचें॥ स्वानंद सुख द्यावें साचें॥ महत्त

वाद वावें भक्तीचें॥ म्हणे ... सांगें अवतरणा॥६०॥

न के रूपेशी अनंतु॥ ... असतांची दिसे व्यक्तु॥ व्य

क्त असोनी अव्यक्तु॥ कोउ ... करी तु श्रीकृष्णा॥६१॥ श्रीकृ

ष्ण पुर्णावतार॥ म्हणौनी तोसी वाढवी पोगेश्वर॥ सक कनक

केण परांपर॥ ... मनोहररूपें केली॥६२॥ आपुलीची

Joint project of the Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai.

रुक्मिणी | स्वयंवर

(१) | १

दशा । कोस्वरूपस्ती नी ।। प्रगटकरुनी यां नीजभक्ती ।। की
उ ताजा स्णाहरूपामुनी ।। सुखें नीजगतीपरीपुर्णी ।। द्विअव
सुदेरस्युधसत्वमुनी ।। देवकी देवी संपती ।। तेथ प्रगट
ला रूपामुनी ।। स्वानंद[illegible] श्रीकृष्ण ।। ६ ।। श्रीकृष्ण
८ वीर्यादासशक्ती ।। प्रग[illegible] अनंतपत्नकी ।। येकरूप ८
प्रेममुनी ।। नकी नगव[illegible]पणोहे ।। ७ ।। जेथें प्रगट
नीजभक्ती ।। तेथें भी प्रगटे कृष्णप्राप्ती ।। सोयस्वानंदु सेवी
ती ।। सकळ भोगिती सभाग्य ।। ८ ।। सभाग्यराजा भीमकु ।।
मुनीमिंतजो विवेकु ।। भक्तवीरयानाविकु ।। परमसात्वीकु

Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai — joint project

प्रेमकु ।।६७।। तीर्थव्रत तपदानें ।। वीतस्पृही चीं सायनें ।
शास्त्रदि श्रुहा वीतणपों ।। नीमीक पणें नांदतु ।।६८।। त
पाविदर्पी इच्छा भीतरी ।। [illegible] हे कोंउण्यपुरी ।। वीत्वा
र नगरामाझारी ।। राज्य [illegible] कुड्डे ।। वैराग्य शम
दम उपरति ।। तीतीक्षा [illegible] श्रद्धा पाईती ।। न्यावरिक्षा
स नीज ध्यास प्रीति ।। [illegible] ।। जयांचे ।।७०।। जया
शी वैराग्य प्रधान ।। माहात्वकी यायचरा स्वीजाण ।। नी
म पराक्रमीं आपण ।। भीमक पुर्ण विवेकु ।।७१।। बुधी
नें वरीलें विवेकातें ।। तेची प्रीया मीनली स्यातें ।। पाव

Joint project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai.

रुक्मिणी. स्वयंवर० १

(१०)

लीसमाधी सुखातें ॥ सांगेन वृतंपरीक्षीती ॥७२॥ बु
द्धीशास्त्रविवेकीं जाण ॥ मी कर्ता अहं ज्ञातेपण ॥ कृ
त्रियांउपजे अभिमान ॥ मानी शास्त्रज्ञ आपपणां ॥७३॥
नमनी वडीलांचें करणें ॥ ना विकांनी शीघ्रज्ञातेपणें ॥ मी
काळाज सुनागर्वपणें ॥ [illegible] नमन श्रेष्ठांसी ॥७४॥ तेवी बु
धी परतोनी होता ॥ अ[illegible]विवेकी अधे मी कर्ता ॥ कोहं भा
व उपजतां ॥ जाण तत्[illegible]विचार परा ॥७५॥ बुधी रातली वि
वेकासी ॥ पावलि निजात्मगुणांसी ॥ जंन्मले सोहं नावासी ॥ भा
ला बुधीसी निजपुत्र ॥७६॥ सोहं नाव बुधीप्रती ॥ पुत्र जा
लासभाग्य मुर्ती ॥ त्यापोटी बुधी तेंशुध मती ॥ नाम निश्री

Joint project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai.

(10A)

तोपावलि।।७७।।सोहं नावेंनी जबुटी।।झडोनी अविद्येस
पाधी।।सिधेची जाळी माझा सोडी।।सोय जेस्तु धोंसा वउ
पजो।।७८।।याउपरी पांचवा समुदाया।।जो सोधकाची आनंद
स्वमेव।।होणें न होणें जाळें वाव।।पांचवा सऱ्हा वऱ्हेष्टहा।।
।।७९।।सुबुधी विवेकी पलिचा।।असे जाले पांचपुच।।स्वरु
पस्थिति हे स्वतंत्र।।रकि... सुंदरनी नस्तो ति।।८०।।स्व
रुपस्थिती तोहि संवीत्ति।।सोधस्वानंद ताआई नी।।भक्तांची वे
कीयांप्रती।।प्रासी नीश्री ती जाळी दीसे।।८१।।जा कोप्रासीस
कांप्रती।।स्वरुपस्थीती तेयप्रती।।आधीं बाळपणें नीजश्री

Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai. Joint project of the

मूळ प्रत पाहण्यासाठी संपर्क

इतिहासाचार्य वि.का. राजवाडे संशोधन मंडळ, धुळे
राजवाडे पथ, गल्ली नं. १, धुळे-४२४००१ (महाराष्ट्र)
दूरध्वनी क्रमांक (०२५६२) २३३८४८
Email ID : rajwademandaldhule@gmail.com